

Opas 45 Hyljeksityt: tämän naisen teosta tullaan kertomaan!

Tiistain selkkauksia, ennustuksia ja opetuksia seuraava Jeesuksen viimeisen viikon keskiviikko oli hiljainen päivä. Mikäli seuraamme Matteuksen ja Markuksen kirjaamaa tapahtumien järjestystä, päivän ainut tapahtuma oli kutsu aterialle Betaniaan.¹

Joka ilta tämän viimeisen viikon ajan Jeesus vetäytyi Öljymäelle tai tähän kylään turvaan. Sijaiten harjanteen toisella puolella ja poissa näköpiiristä, tämä oli ihanteellinen asuinalue hyljeksityille: spitaalisiin ja muille, joilta oli pääsy kaupunkiin ja temppelelle kielletty.² Temppelein johtajat halusivat hankkiutua eroon Jeesuksesta, mutta Betaniassa hän oli ystävien keskellä, hänen kunniaakseen järjestettiin ateria. Mitä opetuksia Jeesuksella oli jakaa kansanliikkeensä johtajille?

Lue Matt. 26:1–16; Mark. 14:1–11; Luuk. 22:1–6; Joh. 12:2–8
Jerry D. Thomas, *Messiah* tai Ellen White, *Rakkaudella Isältä*, luku 62

Spitaalinen

Ne, jotka uskovat fariseus Simonin (Luuk. 7:36–50) olevan sama henkilö kuin spitaalia sairastava Simon, sovittavat kertomukset yhteen eri henkilöiden lausuntoina. Näissä oppaissa me pidämme heitä eri henkilöinä, ensimmäisen asuessa Galileassa ja jälkimmäisen Betaniassa.³

Pohdi tuon illan kahden tilaisuuden välistä vahvaa vastakohtaa: kokoontuminen ylipappi Kaifakseen kotona palatsissa Jerusalemissa ja ateria spitaalia sairastavan Simonin kotona Betaniassa. Minkä takia nämä kaksi tilaisuutta järjestettiin? Matt. 26:1–6; Joh. 12:2

Nainen

Simon ei ollut ainut hylkiö. Myös naiset olivat hyljeksittyjä. Toiset rabbit kutsuivat ainoastaan miehiä opetuslapsiksi, mutta häpeämättä Jeesus kutsui ja toivotti tervetulleeksi naiset opetuslapsikseen. He olivat olennainen osa hänen kansanliikettään, monet kulkivatkin hänen mukanaan.⁴

Maria, Martan ja Lasaruksen sisar, oli opetuslapsi. Hän istui miesten seurassa eikä Jeesus halunnut kieltää sitä häneltä (Luuk. 10:42). Hänen todistuksensa: ”[S]inä olet Messias, Jumalan Poika” (Joh. 11:27) täsmäsi Pietarin sanoihin.⁵ Mikä oli hänen aikomuksensa nyt pääsiäisen lähestyessä?

Keskiajalla oletettiin Marian olevan sama henkilö kuin Magdalan Maria, mutta Maria oli tuohon aikaan suosittu naisennimi juutalaisten keskuudessa, Uudessa testamentissakin 51 kertaa mainittu. Ilman selvää yhteyttä me emme voi ilman muuta olettaa heidän olevan sama henkilö.⁶

Maria meni Simonin kotiin miesseurueeseen, johon kuului myös hänen veljensä, mukanaan kallein mahdollinen tuoksuöljy. Jeesus oli ennustanut ristiinnaulitsemisensa, mutta hänen miespuoliset opetuslapsensa olivat sivuuttaneet hänen profetiansa. Mikä viittaa Marian ymmärtäneen, mistä Jeesus oli puhunut?⁷

Minkä Jeesus teki selväksi vastauksellaan?

Kavaltaja heidän keskuudessaan

Mikäli Juudas Iskariot oli Juudan laidalla sijaitsevasta Kerijotista, kuten hänen nimensä antaa ymmärtää,⁸ hän oli ainut Galilean ulkopuolelta kotoisin oleva opetuslapsi. Vähitellen hän ymmärsi, ettei Jeesuksella ollut aikomustakaan täyttää Messiaalle asetettuja voitokkaita odotuksia. Jeesus oli jälleen puhunut hautaamisestaan. Juudas päätti ”yllyttää hänet toimimaan vastarintaliikkeessä”.⁹

Vaikuttaa siltä, että Juudas kiirehti takaisin Jerusalemiin löytääkseen yhteen kokoontuneet uskonnolliset johtajat, jotka olivat suunnittelemassa Jeesuksen tappamista. Ilmaistessaan yhtäältä tyrmistyksensä siitä, ettei Marian tuhlaamaa rahaa ollut annettu köyhille, millaista juontaa hän suunnitteli toisaalla?

Hyljeksityt

Juudas Iskariot ja muut olivat närkästyneitä: mitä tuhlausta! Jeesus kuitenkin vastasi: ”Hän teki minulle hyvän teon – – hautaamistani varten” (Matt. 26:10–12). Tämän jälkeen hän julisti: ”Totisesti: kaikkialla maailmassa, missä ikinä evankeliumin sanoma julistetaan, tullaan muistamaan myös tämä nainen ja kertomaan, mitä hän teki” (Matt. 26:13). Jeesus sanoi: kun te kerrotte minusta, te muistatte myös hänet!”¹⁰

Jeesus eli kunnia–häpeä-yhteiskunnassa, jossa naiset olivat miesten omaisuutta ja jossa heikkoja ja haavoittuvia eli köyhiä, vammaisia, sairaita, riivattuja, lapsia, nuoria, pakolaisia ja muukalaisia pidettiin epäpuhtaina ja vastenmielisinä. Heidät ajettiin yhteiskunnan laitamille, he olivat hyljeksittyjä niin yhteiskunnan kuin uskonnonkin taholta.

Tarkastele sitä, miten Jeesus osoitti tukensa niille *hyljeksityille*, jotka hän oli kohdannut näiden viimeisten päivien aikana.

- Spitaaliset (Simon)
- Naiset (Maria)
- Köyhät (Mark. 12:41–44; Luuk. 21:1–4 – köyhä leski)
- Rammat ja riivatut (Matt. 21:14)
- Lapset ja nuoret (Matt. 21:15–16)
- Muukalaiset (Joh. 12:20–26)

Jeesus arvosti paljon *hyljeksittyjä*. He olivat olennainen osa hänen valtakuntansa arvomaailmaa, jossa statuksen merkitys oli käännetty pääläelleen. Hän, kärsivä palvelija (Jes. 52:13–56:8), oli tullut tuomaan kunniaa, arvokkuutta ja pelastuksen heille, jotka olivat kiusattuja, muukalaisia ja eunukkeja (tarkoittaen myös niitä, jotka olivat ”kohdusta saakka – – kelpaamattomia”). (Jes. 56:1–8; vrt. Matt. 19:12.)

Ketkähän ovat nykyään hyljeksittyjä?

Hyljeksittyjen osallistaminen – kulovalkean tavoin leviävän kansanliikkeen peruseriaate

Jeesukselle hyljeksityt ovat valtakunnan jäseniä, avainasemassa hänen opetuslapseuttamisliikkeessään. H. Richard Niebuhr tutki tätä, ja teoksessaan *The Social Sources of Denominationalism* (Kirkkokuntien sosiaaliset alkulähteet, ei suom.) hän tarkastelee hyvin seikkaperäisesti *hyljeksittyjen* synnyttämiä seurakuntia. Hän päätteleeekin hyljeksittyjen olevan niitä, jotka kehittävät kansanliikkeitä.¹¹

Särjettyään pullon Maria kaatoi öljyn Jeesuksen päähän ja jaloille pyyhkien lopulta jalat hiuksillaan. Huone täyttyi tuoksusta, mikä ajoi Juudaksen juonittelemaan uskonnollisten johtajien kanssa Jeesuksen opetuslapseuttavan kansanliikkeen tuhoamista. Laitostuneet ja tavoiltaan va-

kiintuneet kirkkojärjestelmät usein tuhoavat nuorison, naisten, vähemmän vauraiden ja menestyneiden sekä muista hieman poikkeavien mahdollisuudet osallistua täysillä toimintaan. Miksi?

Kuinka sinun kansanliikkeesi tietoisesti rohkaisee hyljeksittyjä tekemään aloitteita?

Mietteesi ja kysymyksesi

Ketkä ovat hyljeksittyjä sinun elämänpiirissäsi?

Jakaminen

Keskustele ystäväsi kanssa hyljeksittyjen tärkeydestä kulovalkean tavoin leviävälle kansanliikkeelle.

Mitä voit kertoa oppimastasi niille, joita sinä kannustat seuraamaan Jeesusta opetuslapsen tavoin?

1. Tämän aterian ja Jeesuksen voitelun sijoittelusta Jeesuksen elämän viimeisenä viikkona, katso muistiinpanoa teoksessa *the NIV Harmony*, Thomas & Gundry 1988:168.
2. Kolmas Mooseksen kirja 13:45–46; katso Pixner 2005:56–57 taustatietoa Betaniasta lepraan sairastuneiden asuinalueena.
3. Katso <http://hermeneutics.stackexchange.com/questions/1358/was-jesus-anointed-once-or-twice-on-the-feet-with-perfume> tiivistelmä eroavuuksista ja samankaltaisuuksista

Fariseus nimeltä Simon Luuk. 7:36–50	Spitaalia sairastava Simon Matt. 26:6–13; Mark. 14:3–9; Joh. 12:1–8
<p>Vaikuttaa olevan Galileassa Jeesuksen työskennellessä Galileassa</p> <ul style="list-style-type: none"> • tämän jälkeen apostolit kiersivät Galileassa • Luuk. 8:1–3 <p>Tuoksuöljy – kiitollisuus anteeksiannosta Tämä Simon ei toivottanut Jeesusta tervetulleeksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • suudelmalla • jalkojenpesulla • pään voitelulla öljyllä <p>Simonia, fariseusta, nuhdeltiin</p> <ul style="list-style-type: none"> • opetuslapsia ei nuhdeltu 	<p>Betaniassa – lähellä Jerusalemaa Jeesuksen viimeisen Jerusalem-vierailun aikana</p> <ul style="list-style-type: none"> • pääsiäinen oli kahden päivän päässä • Mark. 14:1–3 <p>Nardusöljy – valmistautuminen hautaamista varten Tekstin perusteella ei ole syytä olettaa tämän Simonin laiminlyöneen asiaankuuluvia tervetuloa!</p> <p>Juudasta ja opetuslapsia nuhdeltiin</p> <ul style="list-style-type: none"> • Simonia ei nuhdeltu

4. Luuk. 8:1–3, katso myös Luuk. 23:55 ja Ap. t. 1:14.
5. Vertaa Matt. 16:16; katso Bailey 2008:142–144.
6. Katso http://en.wikipedia.org/wiki/New_Testament_people_named_Mary tutustuaksesi Uuden testamentin Marioihin. Aina ei ole selvää, kenestä on kyse kulloinkin.
7. Bailey 2008:230 – ”Tässä oli nainen, joka oli ymmärtänyt, mitä hän oli puhunut”.
8. Pixner 2005:82.
9. Pixner 2005:83.
10. Bailey 2008:222.
11. H. Richard Niebuhr, *The Social Sources of Denominationalism*, Meridian, New York, 1929:26.